

СЛЕД НА СТО ГАДОЎ НАПЕРАД...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «43».)

Кожнае лета лясніцтву традыцыйна дапамагаюць школьнікі. Для старшакласнікаў пасадка маладых елак і сосен залічваецца як практыка. Сёлета сітуацыя іншая: дапамогу прапаноўвалі нават добраахвотнікі, а ў канцы верасня распачаўся працоўны семестр у студэнтаў Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта.

— На працу выязджаюць лесагаспадарчы факультэт і факультэт тэхналогіі і тэхнікі лясной прамысловасці, — кажа **старшы выкладчык кафедры лясных дарог і вывазкі драўніны, кандыдат тэхнічных навук Руслан КАРАЛЕНЯ**. — Сёння я курую трэцякурснікаў. Садзіць лес будзем, як і нашы папярэднікі з другога курса, два тыдні, а ўсяго працоўны семестр працягваецца месяц.

Удзел у пасадках стане вялікім бонусам пры засяленні ў інтэрнат на наступны год. Будзе і матэрыяльнае ўзнагароджанне.

Дапамога лясгасу ў час практыкі студэнтам не залічваецца, прапушчаныя тыдні вучобы даведзецца «наганяць». Затое ўдзел у пасадках стане вялікім бонусам пры засяленні ў інтэрнат на наступны год. Будзе і матэрыяльнае ўзнагароджанне, праўда, якое — пакуль невядома, усё залежыць ад выкананай працоўнай нормы.

...41 чалавек, хаваючы насы ў каўняры ад халоднай восеньскай вільгаці, надзяваюць пальчаткі і прыглядаюцца да дзялячкі. Сярод сарака пар ботаў і чаравікаў бачны боцікі з кветачкамі. Іх гаспадыня Ксенія Казлова сама нібы тая кветка: адзіная дзяўчына што ў сваёй групе на факультэце, што на гэтым этапе працоўнага семестра.

— На самай справе, у нас на курсе многа дзяўчат, гэта я абрала такі прафесійны ўхл, што аказалася адзінай у групе з 17 чалавек. На трэцім курсе ўжо адчуваю сябе камфортна, а вось напачатку была паніка. Потым

Ляснік Мікалай Манулік (справа) назірае за правільнасцю пасадкі сасонак.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА

прывыкла, ды і хлопцы аказаліся добрымі, кампанейскімі.

Вучыцца Ксенія прыехала з Камянецкага раёна і напачатку скіроўвала позірк на БНТУ, аднак спіс прафесій там падаўся занадта «мужчынскім». А вось спецыяльнасць «лесажынерная справа» на факультэце тэхналогіі і тэхнікі лясной прамысловасці БДТУ абяцала падрыхтоўку шырокага профілю, на якую дзяўчына і спакусілася. На лекцыях Ксенія вывучае ўсе этапы ляснога гаспадарання: ад пасадкі культур да тэхналогіі нарыхтоўкі спелага лесу і лесатранспартнай лагістыкі. Праўда, на скрыні з саджанцамі дзяўчына паглядае з хваляваннем: на практыцы ў Негарэльскім вучэбна-выпытным лясгасе яна трэніравалася па пракладцы дарог скрозь лес, а вось саджаць дрэўцы ёй яшчэ не даводзілася.

ПАКУЛЬ студэнты прымяраюцца да мяча Колесава, ляснічы Валмянскага лясніцтва Міхаіл Шнітоўскі пачынае інструктаж па тэхніцы бяспекі, а потым — па тэхніцы пасадкі. На першы погляд, навука не хітрая: мячом у зямлі робіцца пасадчая лунка, туды апускаюцца карэньчыкі маладой сасны. Яшчэ адзін рух — і меч прыціскае зямлю да парастка, выдаўлівае паветра з ямки. Застаецца толькі прытаптаць.

— Нам пашанцавала з надвор'ем. Нядаўнія дажджы размачылі глебу, а гэта значыць, што саджанцы лепей прыжывуцца, — тлумачыць **майстар лесу Валмянскага лясніцтва**

Аляксандр КАЛЕНДА. — Сённяшні аб'ём работ — дзялячка плошчай каля 2,5 гектара. Калі яе цалкам засадзіць, атрымаецца прыблізна 12 тысяч новых лясных культур. У восем разоў высаджаем сасну, але мяркуецца, што тут будзе расці і бяроза. У апошняй надзвычай хуткае натуральнае ўзнаўленне, яна насеецца сама, мы проста пакінем для яе па два пустыя рады. Садзіць будзем, пакуль не пачнуцца маразы, а потым працягнем вясной.

Падчас тэхналагічнага перапынку самы час перакусіць.

Аляксандр працуе ў лясной гаспадарцы пяць гадоў. Прафесію атрымліваў у Полацкім дзяржаўным лясным каледжы, а потым вярнуўся на радзіму ў Смалявічы. Са школьнікамі ездзіць на пасадкі тры гады. Студэнты ў якасці памочнікаў трапіліся яму ўпершыню...

— Асноўная праблема ўсіх навічоў у справе — гэта дыс-

танцыя. Калі пасадзіць дрэўцы занадта блізка, то потым атрымаецца «маркоўнік»: кволя тонкія парасткі, якім не хапае ні вады, ні карысных рэчываў. Эканамічна такі лес ні пад што не прыдатны. Нармальна адлегласць паміж саджанцамі павінна быць прыблізна на дзве ступні. Калі школьніку тлумачыш — быццам бы ўсё разумее, а праз пяць хвілін зноў збіваецца. Са студэнтамі ўсё ж працей, — гаворыць Аляксандр.

БУДУЧЫЯ інжынеры Уладзіслаў Юпашаў і Сяргей Карчэўскі хутка асвоіліся ў новай справе. Абодвум падабаецца лес, хаця самі хлопцы раслі ў горадзе.

— Я з Ашмянаў, — расказвае Сяргей, — а сябар прыехаў на вучобу са Слоніма. Лес садзім упершыню, заняткаў, асабліва для нашай спецыяльнасці, лічу карысным.

Бліжэй да тэхналагічнага перапынку побач з дзялячкай леснікі распалілі вогнішча — па плане з 12 да 13 гадзін у студэнтаў адпачынак. Напачатку маўклівыя хлопцы хутка адагрэліся: нехта рабіў сэлфі, нехта дзяліўся з сябрамі чаем з тэрмаса.

Сярод сарака пар ботаў і чаравікаў бачны боцікі з кветачкамі. Іх гаспадыня Ксенія Казлова сама нібы тая кветка: адзіная дзяўчына на гэтым этапе працоўнага семестра.

— Пасля перапынку зноў вернемся да працы. У тры гадзіны прыедзе аўтобус, ён спачатку павязе нас у кавярню, што ў вёсцы Заблоцце, — на абед, а потым адразу вяртаемся ў Мінск. Мы са студэнтамі параліліся і вырашылі, што так будзе працей, чым абедаць у гадзіну дня і губляць сорок хвілін на дарогу ў кожны бок, — патлумачыў распарадак Руслан Караленя.

...3 шашы маладыя саджанцы на дзялячцы не разгледзець. Леснікі кажуць, што ў сасны першай групы ўзрост галоўнага выкарыстання наступнае праз сто адзін год, так што там цяпер, можна сказаць, расце лес для людзей наступнага стагоддзя.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ.
yurgel@zviazda.by

Мінск — Смалявіцкі раён — Мінск.

Свой Выбар

Пачаць зарабляць раней за равеснікаў

3 якімі думкамі

моладзь ідзе ў каледжы

Нягледзячы на распаўсюджанае меркаванне, што без дыплама ВНУ сёння нікуды, моладзь ідзе вучыцца не толькі ва ўніверсітэты. Чым прываблівае сярэдняя спецыяльная адукацыя, расказваюць першакурснікі каледжаў Пінска.

Сямнаццацігадовая **Ганна ВІКТАРОВІЧ** прызнаецца, што вельмі баялася «праляцець» і не патрапіць у спісы залічаных на бюджэтнае навучанне. Але ёй пашчасціла, і цяпер яна **першакурсніца медыцынскага каледжа**.

— Калі падавала дакументы, арыентавалася ў першую чаргу на тое, што Пінск знаходзіцца недалёка ад майго дома — я з Івацэвіцкага раёна. Акрамя таго, наколькі мне вядома, пасля заканчэння гэтага каледжа па размеркаванні накіроўваюць на працу толькі ў межах Брэсцкай вобласці, а мне не хочацца ехаць у іншую, — дзеліцца Ганна.

Наперадзе ў дзяўчыны амаль два гады вучобы, і пра будучыню яна пакуль разважаць не бярэцца, але дапускае, што ў хуткім часе зноў можа стаць абітурыенткай. «Калі не хопіць ведаў, якія даюць у каледжы, то можна будзе пасля пайсці вучыцца завучна і пры гэтым працаваць, не губляючы час».

Насця БЕНЕДЗЯСЮК паступіла ў **Пінскі дзяржаўны каледж мастацтваў**. Дзяўчына з васьмі гадоў была ўдзельніцай Кобрынскага цыркавога калектыву, часта выходзіла на сцэну падчас гарадскіх і раённых мерапрыемстваў, фестываляў і конкурсаў. Таму пасля школы ваганняў наконт выбару будучай прафесіі ў яе не было — Насця мэтанакіравана рыхтавалася да творчых іспытаў на спецыяльнасць «Народная творчасць (абрады і святы)».

— Галоўны плюс творчай прафесіі — яна заўсёды будзе прыносіць мне задавальненне, — выказвае сваё меркаванне дзяўчына. — Спадзяюся, што і падчас вучобы ў каледжы сумаваць не давядзецца.

Стас НЕЎДАХ у чэрвені скончыў установу прафесійна-тэхнічнай адукацыі ў родным Лунінцы.

— Паколькі паспяваў я добра, мне прапанавалі працягнуць вучобу па спецыяльнасці. Быў выбар: застацца ў сваім горадзе ці паехаць у суседні Пінск. Абраў другі варыянт, бо тут больш магчымасцяў цікава бавіць вольны час. Змагу займацца лёгкай атлетыкай і хадзіць на секцыі па баскетболе і вайлыболе, — кажа ўжо **навучэнец Пінскага дзяржаўна-га індустрыяльна-педагагічнага каледжа**.

Спецыяльнасць Стаса — «Тэхнічнае забеспячэнне працэсаў сельскагаспадарчай вытворчасці» — ёсць і ў іншых каледжах. Аднак хлопец прыніпова не хацеў ехаць у вялікі горад. На яго думку, у абласных цэнтры і сталіцы заўсёды імкнецца шмат людзей, гэта значыць, што паступіць нават у каледж там больш складана. А вучоба — паўсюдна аднолькавая.

Стас не выключае, што ў будучым паспрабуе паступіць ва ўніверсітэт. Пасля каледжа гэта зрабіць працей і трапляеш адразу на трэці курс. «Але ўсё залежыць ад рынку працы. Пакуль у выпускнікоў ВНУ значна больш шанцаў на працаўладкаванне і далейшае развіццё кар'еры», — выказаў думку хлопец.

Пінчанка **Ксенія ЛЮКЕВІЧ** паступіла ў **Пінскі каледж УА «Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна»** пасля дзевятага класа. Дзяўчына выбрала спецыяльнасць, звязаную з замежнымі мовамі.

— Я разумю, што чым раней пачну атрымліваць прафесію, тым хутчэй пайду працаваць і зарабляць грошы. Параўнайце: я ўжо ў 19 гадоў змагу сябе забяспечыць, у той час як мае аднакласнікі толькі ў 22 гады скончаць універсітэты, — разважае Ксенія.

На гэтую ж спецыяльнасць паступіла Таццяна ШУКАЛА. Дзяўчына скончыла Патапавіцкую базавую школу ў Іванаўскім раёне, у якой з задавальненнем хадзіла на ўрокі нямецкай мовы.

— Па словах майго настаўніка, у мяне ёсць здольнасці, я маю добрае вымаўленне. Спадзяюся, што тут змагу пашырыць свае веды і ўдасканаліць навыкі, якія ў мяне ўжо ёсць. Пасля выпуску змагу працаваць у школе або, як варыянт, перакладчыкам. Але да гэтага яшчэ далёка — наперадзе чатыры курсы вясёлага студэнцтва!

Пажадаем першакурснікам, каб у іх залікоўках стаяла толькі «выдатна»!

Ганна КУРАК, студэнтка V курса Інстытута журналістыкі БДУ.

Пагрэцца ля вогнішча ў вільготнае надвор'е — што можа быць лепш!